

# REFERAT Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde d. 11-12-2024

**Mødedato**        Onsdag d. 11. december 2024 kl. 10:00

**Mødested**        Det danske Generalkonsulat i Flensborg

**Mødedeltagere**    Bo Libergren, Michael Nielsen, Jens Wistoft, Kim Johansen

## Indholdsfortegnelse

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Møde på generalkonsulatet med Annette Lind.....                                          | 3  |
| Orientering om Region Sønderjylland-Schleswig.....                                       | 4  |
| Orientering om organisering af dansk-tysk grænsepanel.....                               | 6  |
| Orientering om henvendelse fra landdagen i Slesvig-Holsten vedr. tysk grænsekontrol..... | 7  |
| Orientering om Interreg-projektet NETE.....                                              | 9  |
| Møde med det danske og tyske mindretal.....                                              | 10 |
| Eventuelt.....                                                                           | 12 |
| Næste møde.....                                                                          | 13 |
| Underskriftsside.....                                                                    | 14 |

## **Punkt 1: Møde på generalkonsulatet med Annette Lind**

24/2823

### **Resumé**

Udvalgets møde afholdes på det danske generalkonsulat i Flensborg. Som første punkt drøftes sager af gensidig interesse vedrørende det dansk-tyske samarbejde med generalkonsul Annette Lind.

### **Sagsfremstilling**

Den 1. marts 2024 tiltrådte Annette Lind posten som dansk generalkonsul i Flensborg. Den 3. maj afholdt Det særlige rådgivende udvalg for dansk-tysk samarbejde møde i Vejle, hvor generalkonsulen deltog som gæst i en del af mødet. Ved den lejlighed blev det aftalt, at udvalget senere skulle besøge generalkonsulatet.

Det væsentligste samtaleemne forventes at være, hvordan generalkonsulatet og Region Syddanmark kan samarbejde i fremtiden.

### **Klimavurdering**

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

### **Indstilling**

Det indstilles,

At sagen drøftes.

## **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Sagen blev drøftet.

## Punkt 2: Orientering om Region Sønderjylland-Schleswig

24/7788

### Resumé

Region Syddanmark medfinansierer Region Sønderjylland-Schleswig. I aftale om budget 2024 for Region Syddanmark og ifm. administrative besparelser blev det besluttet, at dialogen om dansk finansiering af Region Sønderjylland-Schleswig fortsættes, og at Region Syddanmarks nuværende bidrag fastholdes for 2025. Dialog med de sønderjyske kommuner om fordeling af dansk medfinansiering fortsætter i 2025.

### Sagsfremstilling

Region Sønderjylland-Schleswigs primære formål er at ”fremme det grænsenære dansk-tyske politiske arbejde, herunder vedrørende vilkårene på det grænseoverskridende arbejdsmarked, den grænseregionale udvikling og den kulturelle sammenhængskraft i Region Sønderjylland-Schleswig”.

Med udgangspunkt i aftale om budget 2024 for Region Syddanmark og en række besparelser på Regional Udviklings område blev det på regionsrådsmødet den 24. juni 2024 besluttet, at dialogen om dansk finansiering af Region Sønderjylland-Schleswig fortsættes, og at Region Syddanmark for nuværende fastholder sit bidrag på maksimalt 1.925.020 kr. årligt.

Det er et grundlæggende princip i samarbejdet, at finansieringen deles ligeligt mellem dansk og tysk side. I 2024 er det samlede bidrag fra de danske partnere på 2.629.100 kr. (fra danske og tyske partnere i alt 5.258.200 kr.). Region Syddanmark bidrager i 2024 med 1,925 mio. kr., hvilket udgør ca. 73 % af den danske finansiering.

Region Sønderjylland-Schleswigs bestyrelse behandler budget 2025 på møde den 6. december 2024. Der lægges op til et samlet dansk budget på 2.894.600 kr. (fra danske og tyske partnere i alt 5.789.200 kr.). Region Syddanmarks bidrag for 2025 fastholdes uændret i forhold til 2024. Hvis de sønderjyske kommuner bidrager med 969.580 kr., falder Region Syddanmarks andel af den danske medfinansiering til 67 %.

Efter seneste bestyrelsesmøde i Region Sønderjylland-Schleswig er der indgået en aftale mellem regeringen og en bred kreds af partier i folketinget om ”Sundhedsreform 2024”. I denne aftale indgår en tilpasning af regionernes øvrige opgaver.

Det hedder i aftalen om Sundhedsreform 2024, at ”regionerne fortsat skal have mulighed for at deltage i og medfinansiere grænseoverskridende samarbejder, som ligger inden for deres opgaveportefølje på det regionale udviklingsområde”.

Drøftelser i løbet af 2025 om Region Sønderjylland-Schleswigs budget for 2026 og frem må tage udgangspunkt i den situation, der opstår, når Sundhedsreform 2024 implementeres, og hvor lovgivning først forventes fremsat i oktober 2025.

### Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

### Indstilling

Det indstilles,

At sagen drøftes.

## **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Sagen blev drøftet.

## **Punkt 3: Orientering om organisering af dansk-tysk grænsepanel**

24/53593

### **Resumé**

Der gives en orientering om nedsættelse af et dansk-tysk grænsepanel.

### **Sagsfremstilling**

En dansk-tysk arbejdsgruppe har mødtes siden foråret 2023 med udgangspunkt i den dansk-tyske handlingsplan, som de to landes udenrigsministre præsenterede i 2022. Arbejdsgruppens resultater er blevet sammenfattet i en rapport, som lægger op til en fortsættelse af arbejdet samt nedsættelse af et dansk-tysk grænsepanel.

Den danske og tyske regering vil gøre det nemmere at bo i det dansk-tyske grænseland, og grænsepanelet skal tage fat på en række udfordringer, forhindringer og uklarheder, som borgerne møder i deres hverdag i grænseregionen. Panelet skal se på mulighederne for at gøre det lettere at bo på den ene side af grænsen og arbejde på den anden.

Grænsepanelet vil bestå af repræsentanter fra hovedstæderne samt grænseregionen, forventeligt repræsentanter fra f.eks. relevante ministerier, interesseorganisationer m.v., og vil mødes to gange årligt. Panelets opgaver bliver desuden at styrke koordineringen mellem relevante myndigheder i deres arbejde med at finde konkrete løsninger.

Det vides på nuværende tidspunkt ikke mere om grænsepanelets yderligere organisering og struktur.

Udenrigsministeriets pressemeddelelse om grænsepanelet kan findes i dette link: [Nyheder fra Udenrigsministeriet](#)

### **Klimavurdering**

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

### **Indstilling**

Til orientering.

### **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Til orientering.

## **Punkt 4: Orientering om henvendelse fra landdagen i Slesvig-Holsten vedr. tysk grænsekontrol**

24/3280

### **Resumé**

Region Syddanmark er blevet opfordret til at afgive høringssvar i forbindelse med et forslag til udtalelse om tysk grænsekontrol i landdagen i Slesvig-Holsten. Udvalget for Regional Udvikling har anbefalet til Regionsrådet, at Region Syddanmark afgiver et svar, hvoraf det fremgår, at regionen ikke kan udtale sig om behovet for grænsekontrol, men at man ønsker en så smidig og intelligent kontrol, hvis de ansvarlige myndigheder ser behov for at gennemføre denne. Sagen forelægges til orientering.

### **Sagsfremstilling**

SSW, det danske og frisiske mindretals parti i Slesvig-Holsten, har sat Region Syddanmark på en liste over høringsparter i forbindelse med drøftelse af en ”anmodning” (Antrag) i landdagen i Kiel.

Det er oppositionen i landdagen (SPD og SSW), der har fremsat det forslag, der aktuelt er i høring. Det drejer sig om den grænsekontrol, som den tyske forbundsstat har besluttet at gennemføre ved indrejse i Tyskland, herunder fra Danmark. Det foreslås, at landdagen i Slesvig-Holsten udtaler, at grænsekontrollen er generende for det daglige liv i grænselandet, og at det kan få negative konsekvenser for turismen i området.

I Tyskland er det, som i Danmark, et nationalt anliggende hvilken grænsekontrol der gennemføres. Det er således den tyske forbundsstat, der har besluttet at indføre grænsekontrol ved Tysklands grænser.

Region Syddanmark er ikke forpligtet til at afgive høringssvar. Det er en sag, der ligger uden for regionens jurisdiktion, men det kan også anføres, at ordningen kan være til gene for borgere og virksomheder i Syddanmark.

Ved det aktuelle møde i Det særlige rådgivende udvalg for dansk-tysk samarbejde har udvalget mulighed for at drøfte sagen med både generalkonsul Annette Lind og med repræsentanter for mindretalsorganisationerne i grænselandet, SSF og BDN.

Sagen blev forelagt Udvalget for Regional Udvikling den 26. november 2024. Udvalget anbefalede Regionsrådet, at Region Syddanmark sender et svar, hvori der redegøres for, at der er tale om et område, der ligger uden for regionens lovhjemlede opgaver, men at man håber, at kontrollen, såfremt den gennemføres, vil blive gennemført på en måde, der er til så lidt gene som muligt for pendling og andet transport over den dansk-tyske grænse. De tekniske muligheder for en smidig kontrol bør udnyttes bedst muligt.

Sagen behandles af regionsrådet den 16. december 2024. Forslag til høringssvar med ovenstående indhold er vedlagt. Da høringsfristen er den 15. december 2024, fremsendes høringssvaret med forbehold for Regionsrådets beslutning.

### **Klimavurdering**

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke direkte har betydning for klimaet.

### **Indstilling**

Til orientering.

## **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Til orientering.

### **Bilag**

Anhörungsschreiben

oversættelse af Anmodning Ingen grænsekontrol.docx

Svar fra Region Syddanmark til forespørgsel fra landdagen vedr tysk grænsekontrol

## **Punkt 5: Orientering om Interreg-projektet NETE**

24/6300

### **Resumé**

På møde i Interreg-udvalget den 13. november 2024 blev det vedtaget at give tilskud til projektet NETE, der skal understøtte det borgernære dansk-tyske samarbejde. Region Syddanmark er projektpartner.

### **Sagsfremstilling**

Den 13. november 2024 holdt Interreg-udvalget (Deutschland-Danmark) det fjerde møde i programperioden 2021-2027, hvor der blev fordelt tilskud. Efter mødet er samlet 72,5% af programmets midler forpligtet til konkrete projekter.

Det er en ambition for udvalget at fremme borgernære projekter mest muligt. Dette er ikke mindst sket gennem oprettelse af en såkaldt borgerprojektfond. Denne fond oplever stor søgning, men det lykkes kun i begrænset omfang at engagere grupper, som ikke tidligere har deltaget i dansk-tysk samarbejde. Det er samtidig klart, at langt den største søgning til fonden kommer fra det nære grænseland.

Projektet NETE har til formål at forbedre det dansk-tyske samarbejde i frivillighedssektoren og i offentlige forvaltninger. Projektledelsen er lagt hos Region Sønderjylland-Schleswig, der samtidig varetager administration af borgerprojektfondens. Projektaktiviteterne i NETE skal tage udgangspunkt i en analyse, som Region Syddanmark foretager. Der gennemføres en undersøgelse af barrierer og potentialer for borgernært grænseoverskridende samarbejde, og der identificeres mulige tiltag, der kan styrke det borgernære samarbejde i hele programregionen.

Projektet NETE løber i perioden 1. januar 2025 til 31. december 2027. Det samlede budget er på 2,82 mio. euro (ca. 21 mio. kr.), hvoraf Interreg-tilsagnet udgør 1,83 mio. euro (ca. 13,64 mio. kr.). Budgettet for Region Syddanmarks medvirken er på 0,125 mio. euro (ca. 0,933 mio. kr.). Region Syddanmark modtager Interreg-tilskud på 65% af sine udgifter, som projektet i sin helhed.

### **Klimavurdering**

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

### **Indstilling**

Til orientering.

### **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Til orientering.

## Punkt 6: Møde med det danske og tyske mindretal

24/53798

### Resumé

Udvalget får besøg af Sydslesvigsk Forening (SSF) med deltagelse af Jens A. Christiansen og Gitte Hougaard-Werner og Bund Deutscher Nordschleswiger (BDN) med deltagelse af Jürgen Hinrichsen og Uwe Jessen. Der drøftes sager af gensidig interesse vedrørende det dansk-tyske samarbejde.

### Sagsfremstilling

Sydslesvigsk Forening (SSF) er det danske mindretals kulturelle hovedorganisation og med sine ca. 16.000 medlemmer den største danske forening i Sydslesvig.

SSF er portal til dansk fællesskab, sprog og kultur. SSF byder på en bred vifte af tilbud over hele landsdelen. Gennem flere arrangementer om året giver SSF og dens tilsluttede foreninger medlemmerne af det danske mindretal adgang til moderne dansk sprog, kunst og kultur. Spændvidden rækker fra familiesprogkurser og udflugter til kulturtilbud som klassiske koncerter, opera, teater for voksne og børn, popkoncerter, jazz, biografilm, kunstudstillinger og foredrag.

Derudover driver SSF bl.a. Danevirke Museum ved Slesvig, ældreboliger, mødelokaler, sale og forsamlingshuse. SSF arrangerer også de årlige danske årsmøder i Sydslesvig.

Bund Deutscher Nordschleswiger er det tyske mindretals hovedorganisation. Det tyske mindretal i Sønderjylland omfatter ca. 15.000 personer. Mindretallet er organiseret i en række foreninger og institutioner, der driver forskellige aktiviteter til gavn for mindretallet. For eksempel driver mindretallet en avis, biblioteker, skoler, børnehaver m.m., ligesom mindretallet arrangerer kulturelle aktiviteter. Desuden drives det tyske museum i Sønderborg, og BDN arrangerer den årlige "Deutscher Tag".

Region Syddanmark er i jævnlig dialog med det danske og tyske mindretal og deltager f.eks. i fora som DialogForumNorden og mindretalskompetencenetværket. Desuden er flere kulturtiltag blevet støttet.

I forbindelse med den aktuelle sundhedsstrukturdebat sendte SSF, BDN og Region Syddanmark et fælles brev til indenrigs- og sundhedsminister Sofie Løhde, hvor der blev udtrykt bekymring om konsekvenserne for det grænseoverskridende samarbejde.

Der er på mødet afsat tid til drøftelse af mulige samarbejdsflader mellem Region Syddanmark og mindretallene. Det kan forventes, at der stilles spørgsmål i forhold til regeringens sundhedsreform 2024.

### Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

### Indstilling

Dat indstilles,

At sagen drøftes.

## **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Sagen blev drøftet.

### **Bilag**

Sophie Løhde 7. oktober 2024 (003)

## **Punkt 7: Eventuelt**

24/364

**Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Intet.

## **Punkt 8: Næste møde**

24/364

### **Sagsfremstilling**

Næste møde er fredag den 28. februar 2025 kl. 09.30-11.30 i regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2025 er:

- Fredag den 23. maj 2025 kl. 09.30-11.30.
- Onsdag den 24. september 2025 kl. 13.30-15.30.
- Torsdag den 4. december 2025 kl. 09.30-11.30.

### **Indstilling**

Til orientering.

### **Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 11-12-2024**

Næste møde er fredag den 28. februar 2025 kl. 09.30-11.30 i regionshuset.

## **Punkt 9: Underskriftsside**

24/364